

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en
Mededinging**

Directie Energiemarkt

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres

Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Datum 26 oktober 2011

Betreft Hoogspanningslijnen bestaande gebieden en gezondheidsrisico's

Geachte voorzitter,

Hierbij stuur ik u, op uw verzoek, de beantwoording van de brief van de Gemeente Leiderdorp over Hoogspanningslijnen in bestaande gebieden en gezondheidsrisico's zoals op 8 september jl. is verstuurd.

Ons kenmerk

ETM/EM / 11144482

Uw kenmerk

2011Z17070/2011D43712

Bijlage(n)

1

(w.g.) drs. M.J.M. Verhagen
Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

Gemeente Leiderdorp
College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 35
2350 AA Leiderdorp

**Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en
Mededinging**
Directie Energiemarkt

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
0000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/elen

Behandeld door
mevr. drs. M.E. Reuver

T 070 379 6723
F 070 379 7841
m.e.reuver@minez.nl

Datum -- 08 SEP. 2011 --

Betreft Bestaande hoogspanningsverbindingen

Geacht college,

Naar aanleiding van de brief aan de Tweede Kamer van 8 juni 2011 en het Kamerdebat van 9 juni 2011 heeft het ministerie meerdere brieven gekregen van gemeenten en provincies over hoogspanningsverbindingen die over hun grondgebied lopen. Ik merk dat er veel over geschreven is in de media en dat er daardoor vragen zijn gerezen bij de omwonenden. Middels deze brief wil ik graag de toezeggingen die de minister heeft gedaan aan de Tweede Kamer toelichten.

Ons kenmerk
ETM/EM / 11132332

Uw kenmerk
2011U02320

Bijlage(n)

De wens om bestaande hoogspanningsverbindingen te verplaatsen of ondergronds te brengen leeft breed in Nederland. Op verschillende plaatsen in Nederland zijn knelpunten ontstaan doordat in de loop van de tijd woonwijken tegen hoogspanningsverbindingen zijn aangebouwd of andersom.

Het gaat hier om bestaande situaties. Het beleid ten aanzien van de bestaande situaties gaat uit van het voldoen aan het referentieniveau van 100 microtesla vastgesteld door de Europese Unie, en wijkt daarbij ook niet af van het beleid in het overgrote gedeelte van de andere landen in de Europese Unie.

De minister benadrukt in zijn brief aan de Tweede Kamer dat in geen van de situaties in Nederland sprake is van een onveilige situatie. Alle situaties vallen ruim binnen de Europees geldende norm. In de meeste gevallen is er geen technische reden om de verbinding te verplaatsen dan wel ondergronds te brengen en dus om extra kosten te maken.

De zorgen van omwonenden van bestaande hoogspanningsverbinding zijn begrijpelijk. Alhoewel er geen causaal verband bestaat tussen het wonen in de nabijheid van een hoogspanningsverbinding en gezondheidsproblemen leert de ervaring dat mensen toch niet graag in de buurt van hoogspanningsverbindingen wonen. Ook zichthinder speelt een rol. De minister heeft daarom aangegeven dat hij zich ervoor inzet om burgers zoveel mogelijk te ontlasten van hoogspanningslijnen die door woongebieden lopen. Dit is niet altijd mogelijk vanwege bijvoorbeeld beschermde natuurgebieden of technische knelpunten, maar het uitgangspunt is om, daar waar mogelijk, burgers te ontlasten van hoogspanningsverbindingen.

Opllossingsmogelijkheden

Nettechnisch is het niet verantwoord om meer dan twintig kilometer 220/380 kV verbinding ondergronds aan te leggen. Deze kilometers worden verdeeld over een nieuwe verbinding in de Randstad. Met betrekking tot bestaande verbindingen heeft de minister echter wel aangekondigd om bewoners die binnen de zogenaamde zakelijk rechtstrook van deze bestaande verbindingen wonen (deze zakelijk rechtstrook is maximaal 38 meter aan weerszijde van de lijn) een aanbod tot uitkoop te doen.

Met betrekking tot de 110/150 kV verbindingen heeft de minister voorgesteld om inzichtelijk te maken waar de grote knelpunten in woongebieden in Nederland zich voordoen. Aan de hand van een lijst kunnen dan de komende 10 jaren de grootste knelpunten opgelost worden door op die plekken de verbinding te verplaatsen of ondergronds te brengen. Dit betekent dus niet dat een verbinding ondergronds wordt gelegd daar waar een enkele woning gepasseerd wordt. Het gaat hierbij om verstedelijkte gebieden.

Samenvattend: de minister wil zich inzetten om bewoners zoveel mogelijk te ontlasten van hoogspanningslijnen die door woongebieden lopen. Wel wijst hij er nadrukkelijk op dat de veiligheid van bewoners niet in het geding is. Ook moet goed de betaalbaarheid van de energievoorziening voor consumenten en bedrijven in gedachten worden gehouden. De minister laat een mogelijke uitkoopregeling nu verder uitwerken. Hij zal de Tweede Kamer voor het eind van het jaar over de vervolgstappen informeren. Dan zal er dus meer duidelijkheid zijn over hoe de uitkoopregeling er uitziet en wie ervoor in aanmerking komen.

Omdat ik snap dat vragen van burgers ook bij u terecht komen, zal ik u gaande weg het project op de hoogte houden. Uitsluitel over mogelijke knelpunten en uit te kopen huizen kan ik op dit moment nog niet geven. Tegen de tijd dat dit bekend is, zal met de desbetreffende gemeenten en provincies contact worden opgenomen.

Mevr. mr. drs. J.H. Brouwer
Programmamanager RCR